

Diarienummer: [KFNI2022/0060](#)

Datum: 2022-04-04

Konstprogram stadspark Åkers kanal Slussvaktarbostaden

Inledning

Åkers kanal är resterna från farleden Långhundraleden, som vikingarna färdades på när de skulle ta sig från Östersjön till Uppsala. Idag kan kommuninvånare och besökare njuta av ett vackert rekreativt område genom att gå, cykla eller ta en kanottur intill kanalen. I stadsparken håller en konstpark på att växa fram genom att skulpturer med olika uttryck, från olika decennier och i olika material placerats och placeras här. Österåkers stadspark är placerad här. För att läsa mer om konsten intill kanalen gå in på webbplats osteraker.se/konst. Där hittar du även en digital broschyr: Upptäck konsten. Delar av konsten i Österåker är även tillgänglig genom Region Stockholms app Upptäck konsten, som är fri att ladda ned.

Bakgrund

Österåkers kommun avsätter en årlig budget för nyinvestering av offentlig konst till kommunens torg och parker och bygger på så vis upp en offentlig konstsamling på allmänna platser som ska vara tillgänglig för kommunens alla invånare. Målet med satsningen är att konsten ska bli ett inslag i kommunens parkmiljö och är en del i kommunens vision om attraktiva allmänna platser. Arbetet ska ske i överensstämmelse med kommunens rådande konstpolicy och riktlinjer för konst. I enlighet med riktlinjer ska bredd av konstnärliga uttryck och material för konsten i stadsparken beaktas, samt även platsens identitet och historia. Social hållbarhet är ett övergripande mål i kommunen.

Placering, plats och förutsättningar

Satsningen på upprustning av Slussvaktarbostaden har förutom ett adekvat antikvariskt uttryck, gett kommuninvånarna en ny målpunkt. Området ligger omkring 2,5 km från Åkersberga centrum. I och med utvecklandet av denna del av Åkers kanal stadsparken kommer det kulturhistoriska området göras mer tillgängligt för dess besökare. Konsten kommer att förstärka attraktiviteten i denna del av parken.

Ett väl integrerat konstverk på platsen kan förstärka platsens identitet och vara ett utflyktsmål för besökare.

Ett förslag för renovering av trädgården vid Slussvaktarbostaden har tagits fram. Trädgården är tänkt att utvecklas till en park med historiska rötter. Träd och vinbärsbuskar ska rama in området. Vid boningshuset föreslås en tidstypisk trädgård. På baksidan av huset föreslås en rospergola .

En öppen, blommande gräsmatta anläggs mellan en fruktlund och platsen för den gamla ångbåtsbryggan vid bron.

Trädgården tillgängliggörs med stenmjölsgångar, och den befintliga rampen till huset kläs in i träspaljé för att harmoniera med boningshuset. En promenadstig kommer leda upp från stugan där man kan njuta av fina utblickar över den renoverade trädgården.

Skiss för ljusdesign återfinns i bilaga 1. En sammanfattning av platsens historia återfinns i bilaga 2.

Konstens förutsättningar och begränsningar

Vid inköp av konst behöver hänsyn tas till att Slussvaktarbostaden är utpekad i kommunens kulturmiljöprogram och inom riksintresset Åkers kanal. Viktiga siktlinjer som bör värnas är från vattenvägen. Det är viktigt att eventuellt konstverk inte blir för dominerande på platsen. Se bilaga 3. *Konst vid Slussvaktarbostaden; ett utlåtande av kommunens antikvarie*. En annan aspekt är att förankring och montering av konstverket ska göras så att stöld undviks.

Marken och Slussvaktarbostaden sköts av Österåkers kommun med hänsyn till gräs och plantering. Särskild hänsyn måste dock tas till framkomlighet och tillgänglighet.

Budget

Konstnärens totalbudget är 450 000 kronor exklusive moms och ska täcka eventuella skissarvoden, framställandet av själva konstverket, anlitad konstnärens arvode, materialkostnad, frakt, försäkring m.m. som regleras i kontrakt mellan upphandlad konstnär och kommunen. Budgeterad kostnad för förankring, montering, ljus och markarbete beräknas med 100 000 kr och bekostas av Österåkers kommun.

Tema, vision och nyckelord

I enlighet med riktlinjerna har kommunens konstkommitté d v s kultur- och fritidsförvaltningens presidium och ordförande i namnberedningen bjudits in till visionsarbetet kring konst vid Slussvaktarbostaden. Tema och vision har även diskuterats av den för projektet sammansatta samrådsgruppen. Då platsen är en historiskt viktig knutpunkt genom närbelägna Åkersbro, där landsvägen korsade kanalen intill Slussvaktarbostaden och Österåkers 1800-talscentrum var beläget och då Slussen 1 km nedströms är av riksintresse är ett naturligt tema **platsens identitet och historia. Framtagna nyckelord är:**

- Mötesplats där land korsar vatten; gamla Norrtäljevägen
- Åkers kanal som farled
- Slussvaktarbostaden en del av Österåkers 1800-talscentrum

Uppdrag, tidsplan och samrådsgrupp

Upphandlad konstnär får i uppdrag att skissa för platsen.

Leverantör ska ha möjlighet att ta fram ett skissförslag i augusti-september och delta vid startmöte på plats i stadsparken under slutet på september månad, inför produktionsstart under hösten 2022, färdigställa verket i samråd med

beställare våren 2023, fakturera 2022 och 2023 samt leverera konstverk till
angiven plats i enlighet med tidsplan sommaren 2023.

Samrådsgrupp kring konst

Samrådsgruppen deltar i visionsarbete, upphandlingsprocess och produktion.
Gruppen innehar konstnärlig och teknisk kompetens. Samrådsgruppens
sammansättning:

Österåkers kommun: kultursekreterare och konstprojektledare,
landskapsarkitekter, konstruktör och teknisk projektledare, Extern kompetens:
två lokala konstkonsulter och tillika konstnärer Referensgrupp: ljus-, miljö- och
driftansvarig SBF samt antikvarie KFF.

Upphandling

Upphandlingen kommer att utföras i enlighet med lagen om offentlig
upphandling, LOU (2016:1145) och bestämmelserna kring ett
tvåstegsförfarande.

Först kontrollerar kommunen att leverantören uppfyller de ställda kraven
(uteslutningsgrunder och kvalificeringskrav). Sedan bjuds de anbudssökande
som bedöms uppfylla kraven in till att lämna anbud. Anbuden utvärderas enligt
den utvärderingsmodell som framgår av upphandlingsdokumentet.

Kommunikationsplan:

Konsten kommer att kommuniceras genom information på kommunens
webbplats, GIS-karta och eventuellt appen Upptäck konsten. Läs mer om
konst i Österåker på osteraker.se/konst

Bilagor:

1. Åkersberga Slussvaktarbostaden belysning 2021-02-03
2. Rapport Slussvakten Åkers kanal 2020-12-14
3. Antikvariskt utlåtande Konst vid Slussvaktarbostaden 2022-03-15